

Tusmada Buugga

Mashruuca Tamarta Africa	1
Daah_furkamashruuca Tamartaqoraxdaee Degmada Berbera.....	2
Mashruuca Cusboonaysiintakorantada Tamartae Ceerigaabo	3
Agaasimaha Guud Oobooqday Korantada Tamartae Ceerigaabo	4
Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta oo ka hir gelisay Cusbitalka Laascaanood Adeeg Koronto oo lagu najaxay	5
Tartanka Mashruuca Aagga Tamarta Ee Baanka Aduunka (Seap)	6
Cilmi baadhista Tamar dhaliyaha Dhulka hoose.....	7
Daahfurka sahan macdaneed oo laga fuliyey Gobolka Saaxil.....	8
Wasiirka Macdanta oo so af-jaray Khilaafka Degmada Fiqi_Ayuub.....	9
Agaasimaha Guudooso Af-jaray Khliaafka Shirkada Xidid Madow	10
Waaxda Shidaalka iyo Geedi Socodka Hawlaha Shidaalka.....	11
Golaha Wakiilada oo Ansixiyeyxeerka Soo-saaridda Shidaalka.....	12
Wasiirka Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta Oo xilka la wareegay.....	13
Kulan isbarasho oo Dhex maray wasiirka iyo Agaasime-waxeedyadda.....	14
Waaxda Cududa Shaqaalaha.....	15
Abaalmarinta Shaqaalaha.....	16
Shirkamadaxda Wasaaraddaiyo Shaqaalaha.....	17
Dhiirigelinta Ganacsadda Dahabka.....	18
Safarkii Wasiirka Ee Dubai.....	19
Waaxda Qorshaynta.....	20
Waaxda Maamulka iyo Maaliyada.....	21
Waaxda X/Dadwaynaha Iyo saxaafadda.....	22

WEEDHA AGAASIMAHU GUUD

Himiladda Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta dhaliyo habsami u adeegsiga khayraadkaasi, Somaliland nuxurkeedu waa kor u qaadista Tayadda Nolosha qof kasta oo ku nool deeganadda Somaliland, ka dhabaynta iyo hir gelinta Himiladaasi waxay ku imanaysaa in bulshadu si wada jir ah u fahanto inuu qaran kastaa ku horumaro sida togan ee uu uga faa'idaysto khayraad kiisa dabiiciga ah.

Sidoo kale Hiigsiga wasaaradda Tamarta iyo Macdantu waa in ay gacan laxaad le ka gaysato koboca dhaqan_Dhaqaale Ee bulshada Somaliland iyada oo loo marayo in si waarta looga faa'idaysto khayraadka dalka Macdanta, tamarta iyo shidaalka

wasaaradda tamarta iyo macdantu waxay ka shaqaysaa dajinta, hagidda iyo hirgalinta himiladda dawladda Somaliland ee la xidhiidha tamarta, macdanta iyo shidaalka iyada oo loo marayo dajinta iyo fullinta siyaasadaha istiraatijiyadaha iyo mashaaricda fududaynaya in laga midha

iyadoo lala kaashanayo qaybaha kala duwan ee xukuumadda iyo daneeyayaasha kale ee Tamarta, Macdanta iyo Shidaalka.

Sidaa darteed Somaliland waxay asaastay isla markaana qorshaysay daah furnaan ku haboon soo jiidashada maal gashadayaal iyo daneeyayaasha horumarineed.

Hanaanka geedi socodka safarkani wuxuu samayn ku yeelan doonaa helitaanka kaydadka macdaneed ee baxada wayn iyo Tamar jaban oo inagu filan lana aboodi karo.

Mukhtaar Maxamed Cali
Agaasimaha Guud Ee
Wasaaradda Tamarta iyo
Macdanta

XUKUUMADDA SOMALILAND OO DAAH-FURTAY MASHRUUCA TAMARTA AFRIKA OO AY DAWLADDA MARAYKANKU MAAL-GELINAYSO

Shaacinta bilowga Mashruuca POWER AFRICA iyo fursadaha ku jira

Hargeysa(WT&M)-Xukuumadda tababaro la xidhiidha adeeg-bixinta Korantada Somaliland iyo Shirkadda R.T.I oo la siin doono Shirkaddaha maamula ayaa ku dhawaaqay in dalka laga bilaabi doono fulinta mashruuca Power Africa oo ah mid lagu tayeynayo, Kulanka qaabilaada Weftiga ka socda

laguna balaadhinayo hanaanka Tamarta Korantada Somaliland, kaasoo ah mashruuc heer Gobol iyo qaaraddeed ah oo la xidhiidha Iskaashiga iyo is-dhexgalka dhinaca Tamarta ee wadamada Afrika , Isla markaana ay maal-gelinayso Hay'adda Dalka Maraykanka u qabilan Mucaawimooyinka ee USAID.

Wasiirka Wasaarrada Macdanta iyo Tamarta Jamhuuriyadda Somaliland Md. Cabdilaahi Faarax Cabdi oo uu weheliyo Agaasimaha guud ee Wasaarrada Macdanta iyo Tamarta Mukhtar Maxamed Cali, ayaa xarunta Wasaarrada ku qabilay masuuliyyiin ka socda Shirkadda R.T.I oo fulinaysa mashruuca Power Africa 23 October 2021.

Masuuliyyinta ka socda Shirkadda R.T.I oo dalka u yimi bilowga fulinta mashruucan lagu kobcinayo adeegyada Tamarta Somaliland ayaa muddo joogay dalka, iyagoo bixinaya

Shirkadda RTI waxa Wasiirka Wasaarrada Macdanta iyo Tamarta Md. Cabdilaahi Faarax Cabdi ku wehelinyey Agaasimaha guud ee Wasaarrada Md. Mukhtar Maxamed Cali, Agaasimaha Waaxda Tamarta ee Wasaarrada Liibaan Xaaji Maxamuud Warfaa iyo masuuliyyiin kale.

Md. Cabdilaahi Faarax Cabdi Wasiirka Wasaarrada Macdanta iyo Tamarta Somaliland iyo Richard Morison oo ka

socday Shirkadda RTI ee Somaliland ka Tamartu waa dhiigga Dalka haddaanu fulinaysa mashruuca Power Africa oo shir-jaraa'id ku qabtay Xarunta Wasaaradda, ayaa shaaciyeey in si rasmi ah dalka looga bilaabi doono mashruucan, iyadoo laga duulayo heshiisyadii hore loogu balamay Richard Morison oo isaguna halkaasi ka hadlay ayaa faahfaahin ka bixiyey muhiimada barmaamujkan fulintiisa.

“Mashruucu wuxuu khuseeyaa horumarinta mashruucani “mashruucan tamarta Afrika tamarta waddankeena iyo isku-xidhka (Power Africa) waa barnaamuj ay maalgeliso wadamada deriskeena sidii loo balaysimi Dawladda Maraykanku oo dhinaca adeeg-lahaa ee dhinac tamarta aynu isugu xidhmi bixinta tamarta Korantada ah. waxaanu lahayn wadamada deriskeena qaybtiiisa hore halkan u joognaa sidii aanu Dawladda taasi qaabilsan tahay” ayuu yidhi Wasiirka iyo dadka Somaliland uga taageeri lahayn Macdanta iyo Tamarta Cabdilaahi Faarax horumarinta adeeg-bixinta Korantada” ayuu Cabdi oo ugu horayn shirka-jaraa'id ka yidhi Sarkaalka u hadlay Shirkadda R.T.I Richard Morison

Mashruucan waxa uu ka kooban yahay Mashruuca Tamarta Afrika (Power Africa) laba qaybood, sida uu wasiirku sii sharaxay ayaa ah barmaamuj lagu horumarinayo “qaybta dambena waxay noqonaysaa inay is-dhex-galka iyo wadaaga Tamarta ee innaga gudaheena (Somaliland) innagala wadamada Afrika, gaar ahaan dalalka Geeska shaqeeyaan horumarinta Tamarteen, hadday Afrika, waxaanay ujeedadiisu tahay sidii ay tahay farsamo, hadday tahay tayeyn, aqoon-wadamada gobolku isaga kaashan lahaayeen korodhsyi iyo hadday tahay kaabeyaashaba Khayraadka dhanka Tamarta. iyo wax kasta oo lagu horumarinayo Tamarta.

BOOQASHADII BERBERA

Wasiirka Wasaaradda Tamarta iyo Dadwaynaha iyo Saxaafadda Cabdifataax Macdanta Jamhuuriyadda Somaliland mire Nuur iyo Wefti heer caalami ah Md. Cabdilaahi Cabdi Faarax oo ay oo ka socda Hay'adda Maraykanka u wehelinayeen gudoomiyaha Komishanka qaabilسان kaalmooyinka ee USAID, ayaa Maamulka Tamarta Md. Axmed Faarax kormeeray Dekedda Berbera iyo mashruuca Cadare, Agaasimaha Waaxda Tamarta cusboonaysiinta tamarta ee magaladaasi. Liibaan Maxamed Agaasimaha xidhiidhka

Booqashada weftiga ee magaalada Berbera, ayaa ujeedadiisu ahayd inay u kuur-galaan mashaariicda horumarineed ee ka socda, waxaanay kulan la qaateen maamulka heer degmo iyo Gobol iyo masuuliyiinta xafisiyada laamaha dawladda ku leeyihiin Berbera.

Dhanka kale weftigu waxay booqashada xarunta dab-dhalinta cadceeda (Solar system Energy) ee magaalada Berbera, halkaasoo kamida meelaha laga hirgeliyey mashaariicda guulaystay ee dhinaca Tamarta.

WASIIRKA TAMARTA IYO MACDANTA OO SOO XIDHAY DAAH-FURKA MASHRUUCA POWER AFRICA

Wasiirka Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Jamhuuriyadda iyo Macdanta, Saraakiisha Shirkadda Somaliland Md. Cabdilaahi Somaliland ka fulinaysa mashruuca oo Cabdi Faarax, ayaa soo xidhay magaceeda la yidhaahdo RTI iyo wakiilo kulun lagu daah-furay mashruuca tamarta ka socday Shirkaddaha maamula Korantada

Afrika (Power Africa) oo ah barmaamuj kor dalka.

loogu qaadayo tayada adeegga korantada iyo aqoonta adeeg-bixiyeyaasha, isla markaana ujeedaddisu tahay sidii ay Somaliland qayb uga noqon lahayd isdhexgalka iyo wadaagga Tamarta ee bariga Afrika iyo guud ahaan qaarada.

Kulankan oo muddo afar cisho ah ka socday Hudheelka Ambasadoor ee magaalada Hargeysa, waxa xidhitaankiisa ka soo qaybgalay Wasiirka Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Md. Cabdilaahi Cabdi Faarax, Guddoomiyaha Komishanka Tamarta qaranka Axmed Faarax Cadare, Wasiirka Wasaaradda Xidhiidhka goleyaasha iyo arrimaha dastuurka Md. Maxamed Xaaji Aadan, xubno kamida Agaasime-waaxeedyada, khubarrada

kulanka ayaa maalmaha uu socday si qoto dheer loogu sharaxay ahmiyadda uu mashruucani u leeyahay Somaliland iyo guud ahaan faa'idooyinka ku lamaan mashruuca is-dhexgalka iyo wadaagga Tamarta ee Power Africa, sidoo kalena soo bandhigay afkaar iyo aragtiyo la xidhiidha sida ugu fudud ee uu u fuli karo

Mashruuca Power Africa waxa maalgelinaysa Dawladda Maraykanka oo soo marisay Hay'adda USAID, waxaanu adeeg-bixiyeyaasha Waddaniga ah ee dalka ka caawinayaan aqoon iyo khibrad inay u yeeshaan Tamarta korantada.

XARUNTA TAMARTA QORRAXDA OO LAGA HIRGELIYAY MAGAALADA BERBERA

Berbera(WT&M)-Magaalada lagu xidhay shabakadda Wasiirka Berbera waxa laga daah-furay dab wadaagta ee magaalada xarunta Mashruuca Tamarta Berbera, si loola jaanqaado Qorraxda ee Degmada korodhka baahiyaha Berbera 12/1/2021, taas oo uu maalgaliyay Sanduuqa dhan.Mashruuca Horumarinta Abu Dhabi (ADFD) ee dalka Isu-taga (ADFD) Imaaraadka Carabta.

Xarunta Tamarta Qorraxda oo xaddigeedu yahay 7MW, waxa lagu hirgaliyay muddo aad u kooban, si gacan looga gaysto harumarinta dalka, xilli dunida uu saameeyay xanuunka Coronavirus-ku, waxaana loogu tala galay in ay daboosho baahiyaha koronto ee bulshada degmada Berbera, oo lagu qiyaasi karo 50,000 oo qof. Xarunta waxa furitaanka ku wehelinayey

Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta JSL oo markaa uu ahaa Mudane Jaamac Xaaji Maxamuud Cigaal, Wasiirka wasaaradda Horumarinta Maaliyadda, Wasiirka wasaaradda Horumarinta Caafimaadka, Wasiirka wasaaradda Maalgashiga, masuuliyiin ka socday sanduuqa horumarinta

Abu Dhabi, waxgarad iyo dad kale haldoor ah.

Mudane Jaamac X.
Maxamuud Cigaal, Wasiirkii
hore ee Wasaaradda Tamarta

iyoo Macdanta oo xilligaas hogaaminayey wasaaradda hadal uu ka jeediyey munaasibada si qoto dheer ugaga waramay ahmiyaddaha uu leeyahay mashruucan, waxaanu tilmaamay inuu wax weyn ka bedeli doono guud ahaan baahiyaha dhanka korantada ee Magaalada Berbera, isagoo si gaar ah u taabtay inuu mashruucani dhaqaale badan u madhxin doono dalka, hoosna u dhigi doono sicirka iibka adeegga Korantada. “Muhiimadahaan, mashruucu wuxuu gacan ka gaysan doonaa daboolidda baahida sii kordhaysa ee koboca dhaqdhaqaaqa ganacsi ee degmada iyo sidoo kale ballaadhinta dekedda Berbera” ayuu yidhi Md. Jaamac Maxamuud Cigaal. Wasiirku wuxuu u mahadceliyey Sanduuqa Horumarinta Abu Dabay,

isagoo ku ammaanay shidaalkaqaaligaahkubeddeli
in ay mashruuca ku doono tamarta qorraxda.
dhammeystireen waqtii aad u Taasi waxay horseedi doontaa
kooban, inkasta oo ay jireen dhaqdhaqaaqa dhaqaale oo
caqabado badan. Wasiirku sarreeya, helitaanka kayd
wuxuu intaa raaciay dhaqaale, yareynta qiiqa
“Mashruucu wuxuu yimi xilli kaarboonka ee hawada
aad loogu baahanyahay” gelaya”

Mudane Maxamed Madaxwayne ku xigeenka
Sayf Al Suwaydi, oo ah JSL Md. Cabdiraxmaan
Agaasimaha Guud ee Cabdilaahi Ismaaciil Saylici

Sanduuqa Horumarinta Abu ayaa si weyn ugu mahadnaqay Dabay oo munaasabadda Dawladda Imaaradka carabta ka hadlay, ayaa muujiyey oo mashruucan ka hir galisay sida ay ugu qanacsanyihiin Berbera,waxanu bulshada reer dhameystirka mashruucan Berbera ugu bushaareeyey in oo muddo 7 billood gudahood ay heli doonaan laydh jaban ah lagu soo gabagabeeyay, oo ku filan. Heshiis Isfahan laga bilaabo Maarso ilaa (MoU) ayaa lagu saxeexay Oktoobar sannadkii 2020, munaasabadda, taas oo uu iyadoo lagu jiray xilli adag markhaati ka ahaa Sanduqa oo uu dunida saameyay Horumarinta Abu Dabay, oo xanuunka Coronavirus. lahaanshaha xarunta lagu Agaasimuhu wuxuu yidhi wareejinayo Wasaaradda “Baahida loo qabo tamarta Tamarta iyo Macdanta oo ayaa si isdaba joog ah ugu uga wakiil ah Jamhuuriyadda soo kordhaysa magaalada Somaliland, isla markaana Berbera iyada oo dadku magacawday shirkad la-talin aad u bateen. Mashruucani ah oo ah, Shirkadda Coretec, wuxuu korontada ku siinaya si ay Wasaaradda Tamarta iyo dadka qiimo la awoodi karo, Macdanta uga taageerto talo maadaama uu adeegsiga bixinta lagama maarmaanka

ah ee ay uga baahato dejinta Dawladda iyo Ganacsatadu ee nooceeda ah ee dalka qaab dhismeedka guud ee Wadaagaan (PPP), si loo ka hirgashay ee noocan lo hawlgalinta xarunta. Mabda' hawlgaliyo loona dayactiro maamulo. ahaan waxa lagu heshiiyay xarunta tamarta qorraxda, in xaruntu ahaato Shirkad oo ah tii ugu horreysay

MASHRUUCA CUSBOONAYSIINTA KORANTADA TAMARTA CEERIGAABO

Ceerigaabo(WT&M)-Iyadoo kaashaday maal-galintiisa waxay aad u soo dhaweeyeen wasaaradda tamarta iyo dawladda Somaliland oo Mashruucan, waxayna macdanta Jamhuuriyadda ka helaysa deeq dawlada sheegeen in ay naawilayeen Somaliland ka jawaabaysa Ingiriiska (FCDO) iyadoo Koronto jaban, la awoodi dhanka korantada ee ka jira soo dhexmarisay wasaaradda karo, la iskuna halayn karo. guud ahaan magaaloooyinka Tamarta iyo Macdanta iyo dalka, taasoo kamida shirkadda bixisa adeegga waajibaadka shaqo ee korontoda ee Sanaag ay qaranka u hayso ayaa Electricity Company (sepco) Wasiirkii hore ee Wasaaradda, ee magaaalada ceerigaabo ka Mudane Jaamac Xaaji-dhisan.

Maxamuud Cigaal waxa uu si rasmi ah uga daahfuray Magaalada Ceerigaabo mashruuca tamarta korontoda cusboonaata ee isku sidkan 28.1.202.

Mashruucan oo ka kooban;- 1MW oo Tamar dhaliyaha cadceedda ah (solar), 640KWH oo Tamar kaydiyaha korontoda ah (Battery Storage) iyo 3.2MW koronto dhaliyaha desil ka oo isku sidkan ah, waxa iska

waxayna macdanta Jamhuuriyadda ka helaysa deeq dawlada sheegeen in ay naawilayeen Somaliland ka jawaabaysa Ingiriiska (FCDO) iyadoo Koronto jaban, la awoodi dhanka korantada ee ka jira soo dhexmarisay wasaaradda karo, la iskuna halayn karo. Kulanka lagu daah-furay mashruucan waxa ka qayb galay, Wasiirka Tamarta iyo Macdanta, Gudoomiyaha Gobolka Sanaag, Duqa Degmadda Ceerigaabo, Wasiirka wasaaradda Tamarta Gudoomiyaha Komishanka iyo Macdanta oo markan Tamarta, Madaxda ku ahaa Md. Jaamac Maxamuud Shirkadaha Cigaal ayaa faahfaahin ka Laydhka, Ganacsado, Wayeel, Haween iyo Marti sharaf kale.

Dhamaanba Masuuliyiintu

cadeeyey in lagu fulinayo hiigsiga iyo go'naashaha wasaaradda ee horumarinta iyo himilada qaran, iyadoo laga faaidaysanayo hagaajinta kaabayaasha Tamarta korontoda khayraadka wadanka si loo gaadho nolol ee wadanka gaar ahaan kor u qaadida ka faaidaysiga Tamarta korontoda cusboonaata iyo kordhinta isticmaalkeeda.

Wasiirku waxa uu intaa ku daray isagoo sharaxaya Faaidooyinka kale ee mashruucan, "waxa uu hoos u dhigaya qiimihii korontada ee hore:

1 unit Wuxuu ahaa = \$1
halka laga dhigay 1unit \$0.62
Ganacsiga yaryarna: \$0.59
Ganacsiga Waa waynna: \$0.39"

Sidoo kale Wasiirku wuxuu sheegay in mashruucan meesha ka saaray qiimihi go'naa taasoo muwaadinku bixin doono isticmaal kiisa oo kaliya, waxay saacaddu ku so qorto.

"Mashruucan waxa uu ka turjumaya, ka

Wasaaradda Tamarta iyo Macdantu, iyadoo fulinaysa siyaasadda iyo shuruucda Tamarta dalka, waxa ka go'an sii wadida, hirgalinta mashaariicda Isku sidkan sida mashruucan oo kale"ayuu mar kale yidhi wasiir Jaamac.

Mashruucan waxa uu si wayn uga qaybqaatay hoos-u-dhidiga qiimaha adeegga korotada Magaalada Ceerigaabo, iyadoo loogana faaidaystay wax-soo saarka, waxbarashada, caafimaadka iyo Kobaca dhaqaalaha guud ahaan iyo gaar ahaan horumarka warshadaha iyo ilaha kale ee lamidka ah.

AGAASIMAHAA GUUD OO SAFAR SHAQO KU TAGAY CEERIGAABO

Agaasimaha guud ee Wasaaradda tamarta Cali oo ay weheliyaan xildhibaano ka tirsan iyo macdanta JSL Md. Mukhtaar Maxamed Golaha Wakiillada, Maamulka gobolka

Sanaag iyo saraakiil Wasaaradda kamida, ayaa hufan ee ay u maamulaan adeegga Korantada kormeeray maanta xarunta laga hirgeliyey ee Magaalada, gaar ahaan qaybta lagaga dab-dhalinta tamarta la cusboonaysiyo ee faa'idaysanayo tamarta la cusboonaysiyo, Magaalada Ceerigaabo oo ay maamusho taasoo uu ku tilmaamay mid fursad weyn shirkadda Korantada ee SEPCO, taasoo la u ah bulshada gobolka Sanaag, gaar ahaan hirgeliyey horaantii sanadkan.

Weftiga Wasaaradda ee uu hogaaminayo Guddoomiye ku-xigeenka Gobolka Sanaag, Agaasimaha guud iyo masuuliyiinta kale ee Taliyaha qaybta Booliska iyo xildhibaanno Kormeerka ku weheliyey, ayaa u kuurgalay ka tirsan Golaha Wakiillada oo iyaguna qaabka ay shaqayso xaruntaasi iyo guud halkaasi ka hadlay ayaa Shirkadda SEPCO ahaan qaybaha laga dhaliyo Korantada iyo xukuumadda Somaliland ku amaanay Magaalada Ceerigaabo, waxaana halkaasi maaraynta baahiyaha adeegga Korantada ee ku soo dhaweeeyey oo warbixin ka siiyey Magaalada Ceerigaabo. maamulka Shirkadda SEPCO ee gacanta ku haysa adeegga korantada Magaaladaasi.

Maxamuud Axmed liibaan Guddoomiyaha

Shirkadda Korantada Magaalada Ceerigaabo, ayaa sheegay in xaruntani si fiican u shaqayso oo bulshada looga faa'ideeyey khayraadka tamarta la cusboonaysiyo, waxaanu u mahad celiyey xukuumadda Somaliland iyo xafiiska mucaawimooyinka dawladda Ingiriiska ee DFID oo maal-gelinta mashruucan ay iska kaashadeen Shirkadda SEPCO.

Agaasimaha guud ee wasaaradda tamarta iyo macdanta Md. Mukhtaar Maxamed Cali, ayaa shirkadda SEPCO uga mahad-celiyey sida

Mashruucan ka faa'idaysiga tamarta la cusboonaysiyo, ayaa la furay bishii koowaad

ee sanadkan sii dhamaanaya 2021, waxaana markii la hirgeliyey uu wax weyn ka bedelay baahiyihii dhinaca adeegga iyo qiimaha lagu iibiyo Korantada

WASAARADDA TAMARTA IYO MACDANTA OO KA HIRGELISAY CUSBITAALKA LAASCAANOOD ADEEG KORANTO OO LAGU NAJAXAY

Laascaanood(WT&M)-Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta waxa ay mashaariic adeegyo koranto ah gaadhsiisay goobo kala duwan oo baahi weyn u qabay helidda laydh ku filan, sida cusbitaallo iyo xarumo kale oo bulsho oo aasaasi ah.

Agaasimaha Guud ee Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Somaliland, Mukhtar Maxamed Cali iyo wefti uu hoggaaminayo oo booqasho ku tegay magaalada Laascanood ee xarunta Gobolka Sool, ayaa xadhigga ka jaray mashruuc qalab ku shaqeeya tamarta qorraxda oo wasaaraddu ka hirgalisey Cusbitaalka Guud ee magaaladaasi 28.02.2021.

Waxa munaasibada furitaanka ka qaybgalay, masuuliyiinta Maamulka gobolka iyo degmada Laascaanood isuduweyaasha Wasaaradaha Caafimaadka iyo Tamarta iyo Macdanta, Agaasimaha Cisbitaalka Laascanood iyo sarakiil ka socotey Wasaarada Tamarta.

Maamulka Gobolka Sool iyo ka Degmaduba waxay aad ugu mahad celiyeen Deddaalka

dheer ee wasaaraddu gelisay mashruucan.

Xadhig ka jarka mashruucan waxa faafaahin ka bixiyey Agaasime ku xigeenka Tamarta Cabdirasaq Maxamed Abdi iyo Eng Faysal Muuse faarax.

“Mashruucan oo ah mid aan hore waddan ka iyo guud ahaan ba Aduunka ku Cusub , marka la eego Dhinaca Kaydkiise waxa uu isticmalaya Baytariyo Casri ah(Supper Capacitor Batteries)

waxa uu ka koobanyahay Mashruucan:

1. Saxanka Qoraxda (Solar Panels) Tiradeeduna 182 Xabo, oo mid kiba yahay 390 W .
2. Kaydka korontada (Supper Capacitor Batteries.). Tiradoodu tahay 32 Batteries, oo mid kuba yahay 48V, 3.55Kwh.
3. Energy Server Qaadkiisu haya 100KWh.
4. Habka maamulka iyo Maamulida ee fogaanta.(Remote control system)

oo lagala socon karo Mashruuca sida marba uu ushaqaynaayo iyada oo aan lala joogin, Loona tilmaamikaro Cilahada ka yimaada cida loo xilsaaray ilaalintiisa”ayuu yidhi Agaasime Cabdirasaq.

Waxaanu intaasi ku daray “mashruucani waa mashruuc uu kaga kaaftoomi doono Cusbitaalku Korontadii qaaliga ahayd ee uu kharashka badani kaga bixi jiray, taasoo celcelis ahaan bishii gadhaysay \$4000

maanta se uu yahay \$0”

Agaasimaha guud ee Wasaaradda Tamarta iyo macdanta Md. Muktaar Maxamed Cali oo xaflada isaguna hadal ka jeediyey, wuxuu tilmaamay inay tani kamid tahay dedaallada Wasaaraddu ku doonayso inay adeeg koranto oo haqab-beel ah u gaadhsin lahayd dhamaan goobaha bulshada loogu adeeggo, sida Cisbitaallada, xarumaha yaryar ee caafimaadka iyo wixii lamida.

TARTANKA MASHRUUCA AAGGA TAMARTA CADCEEDDA EE SOMALILAND EE BAANKA ADDUUNKA (SEAP)

Hargeysa(WT&M)-Wasiirka Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Jamhuuriyadda Somaliland Md. Cabdilaahi Faarax Cabdi ayaa maanta Magaalada Hargeysa ku daah-furay tartan loo galay Mashruuca cusboonaysiinta Tamarta oo ay Maamuli jirtay Shirkadda Dahabshiil, kaasoo ay ku

soo tartameen 26 shirkood, kuna guulaysteen 12 kamidda bishii October 11, 2021.

- Madasha waxa goob joog ka ahaa Wasiirka wasaaradda Tamarta iyo Macdanta, Wasiirka Wasaaradda Shaqo Gelinta, Wasiir ku xigeenka Horumarinta

Maaliyadda, Gudoomiyaha Komishanka tamarta iyo Korontadda Qaranka iyo Wakiillo ka socday shirkaddaha ku tartamay Mashruucaasi oo ka koobnaa 26 shirkaddood. Mashruucan oo uu maalgeliyay Baanka adduunka oo soo mariyey wasaaradda macdanta iyo tamarta Jamhuuriyadda Somaliland, waxa munaasibada lagu furay ugu horayn ka hadlay Agaasimaha Waaxda tamarta ee Wasaaradda Liibaan Xaaji Maxamuud Warfaa oo sharaxaad ka bixiyey ahmiyadda iyo ujeedadda mashruucan, waxaanu tilmaamay inuu yahay barmaamuj lagu dhiirigelinayo ka faa'idaysiga tamarta dalka.

- “yoolka siyaasadda Qaranka Somaliland waxa weeyaan in la dhiiri-geliyo, lana dardar geliyo ka faa'idaysiga khayraadka tamarta, iyadoo looga faa'idaynayo horumarka dhaqaalahaa dalkeena iyo horumarka bulshadeena”ayuu yidhi Agaasime Liibaan.
- Wasiirka Wasaaradda macdanta iyo

tamarta Jamhuuriyadda Somaliland Md. Cabdilaahi Faarax Cabdi, ayaa Baanka adduunka uga mahad-naqay maal-gelinta mashruucan, waxaanu ku dheeraaday baahiyaha qaranku u qabo dib-u-dhiska iyo horumarinta aagga koranto si bulshadu u hesho “waxa Dawladda Somaliland oo ay metelayso wasaaradda Macdanta iyo Tamarta ay u mahad-naqayaan Baanka adduunka sida fiican ee ula shaqeeyo Jamhuuriyadda Somaliland oo ay ka wakiil tahay Wasaaradda Macdanta iyo tamarta oo uu kala shaqeeyo horumarinta aagga Tamarta”ayuu yidhi wasiirku isagoo intaasi raaciyeey “sida aad wada ogtihin dagaaladii Waddankeena ka dhacay waxa inagaga burburay Kaabeyaashii tamarta oo dhan, waxaanad ogtihin maanta in aanay jirin shabakad isku xidhan oo qaybisa dabka, taasoo gaadhsisa magaaladan gudaheeda (Hargeysa) ama dibadeeda ama dalka oo dhan”

- Guddoomiyaha Komishanka Tamarta Md. Axmed Faarax Cadare, ayaa tilmaamay in mashruuca ay Wasaaradda Macdanta iyo tamarta ay uga gol-leedahay in adeegga korantada bulshada lagu gaadhsiiyo si haqab la'aan ah, isla markaana sahlan, iyadoo ay iskaashanayaan dhamaan daneeyayaasha horumarinta tamarta Qaranka. Wasiirka Wasaaradda shaqogelinta, arrimaha bulshada iyo qoyska Md. Mustafe Maxamuud Cali Bile iyo masuuliyyiin kale oo halkaasi ka hadlay ayaa wasaaradda macdanta iyo tamarta iyo saaxiibada kala shaqaynaya mashruucan ku amaanay dedaalka wada-jirka ah ee ay geliyeen hirgelinta mashruucan, waxaanay ku booriyeen inay sii wadaan oo uu noqdo mid lagu tanaado.
- Ugu dambeyn waxa xafладаasi loogu saxeexay mashaariicdii ay ku guulaysteen laba iyo tobanka shirkadood ee ku guulaystay mashruucaasi, iyadoo ay masuuliyyinta madasha ka hadlay si guud u hambalyeeyeen dhamaan tartameyaasha.

Barmaamujkan Somaliland Electricity access project “SEAP”), ayaa ku tirsan

mashaariic kala duwan oo ay Wasaaraddu sanadkan dardar-gelisay fulintooda.

CILMI BAADHISTA TAMAR-DHALIYAHADHULKA HOOSE

Berbera (W T & M) - I y a d o o Wasaaraddu ka duulaysa masuuliyadda ka saaran sidi ay qaranka ugu heli illo-tamareed oo kala duwan waxa ay wasaaraddu samaysay sanadkan gudihiisa daraasado laga fuliyey meelo kala duwan.

Agaasimaha guud ee wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Somaliland Mukhtaar Maxamed Cali oo ay weheliyaan koox khuburo ah iyo Agaasimeyaash waaxyaha Shidaalka iyo Tamarta ayaa safar ku tagay Gobolka Saaxil,

gaar ahaan deegaanka Gaha Biyo-Kulul oo hoos yimaadda degmada Xagal 11/02/2021.

Safarkan ayay u jeedadiisu ahayd cilmi-baadhis hordhac ah oo ku saabsan tamarta “kulka” dhulka hoostiisa laga dhaliyo (Geothermal Energy).

Ifafaalah ka soo baxay cilmi-baadhist hordhaca ah ee laga sameeyey tamarta dhulka hoostiisu ayaa muujisay jiritaanka dhamaan astaamaha suurta gelinaya in laga dhaliyo tamar wax ku ool ah.

DAAH-FURKA SAHAN MACDANEED OO LAGA FULIYEY GOBOLKA SAAXIL

Berbera(WT&M)-Berbera Wasiirka dheer aqoonta cilmiga dhulka oo ka socday Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Shirkadda Khalifa Engineering and Mining ee Jamhuuriyadda Somaliland iyo Services.hawlgalkan, ayaa la qorsheeyay wefti uu hogaaminayo oo hawlo inuu socdo muddo shan iyo afartan (45) shaqo u tegay a gobolk Saaxil, ayaa daahfuray cisho ah, waxaana Muddada la waday la sahan macdaneed oo laga fulinnayo gobolka baadhay dhul cabirkisu dhan yahay boqol Saaxil, gaar ahaan deegaamada Bahalallay, laallays, Hudisa iyo Garbo Raarreed bishii 10/8 2021.

Wasiirka waxa weftiga ku wehelinayay Gudoomiyaha Gobolka Saaxil,Gudoomiyaha Golaha Deegaanka ee Degmadda Berbera Mudane Cabdishakur Maxamuud Xasan (Cidin) iyo Taliyaha Qaybta Booliska Gobolka Saaxil Cabdi Cali Xays.

Sahanka Macdanta ayaa waxa fulinnayay aqoonyahanka waaxda Macdanta ee Wasaaradda Macdanta iyo khubaro ku xeel-

hoose ee dhulka, isla-markaana si isku dhafan loo wada turjumo xogaha laga helay satellite-ka (Remote Sensing Analysis) ee goobaha la danaynayo.

Maxamuud Cidin oo isaguna halkaasi ka hadlay, ayaa si weyn u soo dhaweeeyey howlgalkan xukuumaddu fulinayso ee gobolka Saaxil laga fulinayo. “Waxaynu

Munaasibada lagu daah-furay mashruucan Macdan baadhista oo ka dhacday mid kamida deegaamada laga fulinayo hawsha, ayaa waxa ugu horayn ka hadlay Agaasimaha Waaxda Macdanta ee Wasaaradda Cumar Yuusuf Cumar oo faahfaahin ka bixiyey baaxada Mashruucan iyo qorshaha hawlgalkiisa. “sanadkan 2021 waa wajigii koowaad ee mashruuca oo bilow ah. wuxuu daaran yahay kan aynu maanta u joogno gobolka Saaxil keliya laba goobood oo kamida. qaybta Hudusa oo ah 92KM oo laba jibaaran iyo qaybta geel loo kor oo 30KM oo laba jibaaran ah, howshiisa waxaanu ku bilownay in aanu raadino xogihii hore, markii aanu xogihii helnayna waxaanu uga dhaqaaqnay in aanu khariidadii samayno, turjumaadna ku samayno, helno sugnaanshiyihii xogta goobaha”ayuu yidhi Agaasime Cumar.

Maayirka Degmada Berbera Cabdishakuur

nahay dal lagu isticmaalo boqolkiiba sagaal iyo sagaashan wuxuu la soo dego, markaa khayraadkeena iyo nimcooyinkeena alle ina siiyey inaynu la soo baxno oo ay noqdaan waxaynu dhoofino oo aynu horumar ku gaadhnaa waa muhiim, kolkaa siyaasadda Wasaaraddu aad iyo aad ayey u qiimo badan tahay, iyadoo ay tahay qaybtii 4aad, horena kii weynaa ee Shidaal baadhista loo fuliyey”ayuu yidhi Maayir Cabdishakuur Cidin. Guddoomiyaha Gobolka Saaxil Dr. Axmed Maxamed Xaashi, ayaa dhankiisa balanqaaday inay hawl-wadeennada Wasaaradda ee mashruucan fulinaya kala shaqayn doonaan wax kasta oo ay uga baahdaan, isagoo dhinaca kale bulshada ku dhaqan deegaamada hawsha laga fulinayo ku war-geliyey inay soo dhaweeyaan oo ay la shaqeeyaan Wasaaradda iyo shaqaalaha ka shaqaynaya.

Wasiirka Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta doonta”ayuu yidhi.

Jamhuuriyadda Somalilnad oo uu xilligaas ahaa Md. Jaamac Xaaji Maxamuud Cigaal, ayaa sheegay in barmaamujkan macdanbaadhista ku taxaluqo fulinta Siyaasadda iyo waajibaadka Wasaaradda ee ah sidii uu Qaranku uga faa’idaysan lahaa khayraadka dabeeeciga ah ee ku duugan.

“Waxa aynu hawshan u qabanaynaa oo aynu halkan u joognaa oo ay siyaasadda Wasaaraddu tahay si dhaqaalaha dalkeenu kor ugu kaco inaynu khayraadka alle inagu manaystay ee aynaan war u hayn meesha uu ku jiro iyo inta uu leeg yahay in Wasaaraddu xilkeeda gudato oo ay soo saarto oo ay marka hore ogaato macdanta dhulkeena ku jirta nooca ay tahay iyo baaxada ay leeg tahay, taasoo marxalado kala duwan mari

Wasiirka ayaa sidoo kale bulshada dhulka sahaminta laga sameeyey ku bogaadiyey, ugana mahad celiyey sida niyad-samida iyo waddaniyadu ku dheehan tahay ee ay u soo dhaweeyneen, waxaanu ku tilmaamay inay yihin umad u diyaarsan in nimcada dhulkooda ku jirta loo soo saaro oo ay ka faa’idaystaan.

Ugu dambeyn, Mashruucan wuxuu qayb ka ahaa mashaariic sahan macdaneed oo ay wasaaraddu bilawday sanadkii 2020, kuwaas oo dawladda Somaliland ay ka maalgalisay cashuurta dadwaynuhu bixiyo.

mashaariicdaasi waxa la doonayaamarka lagu guulaysto inay qayb ka noqdaan dedaallada qaran ee lagu cidhib-tirayo saboolnimada.

WASIIRKA MACDANTA OO SOO AFJARAY KHILAAFKII DEGMADA FIQI-AYUUB

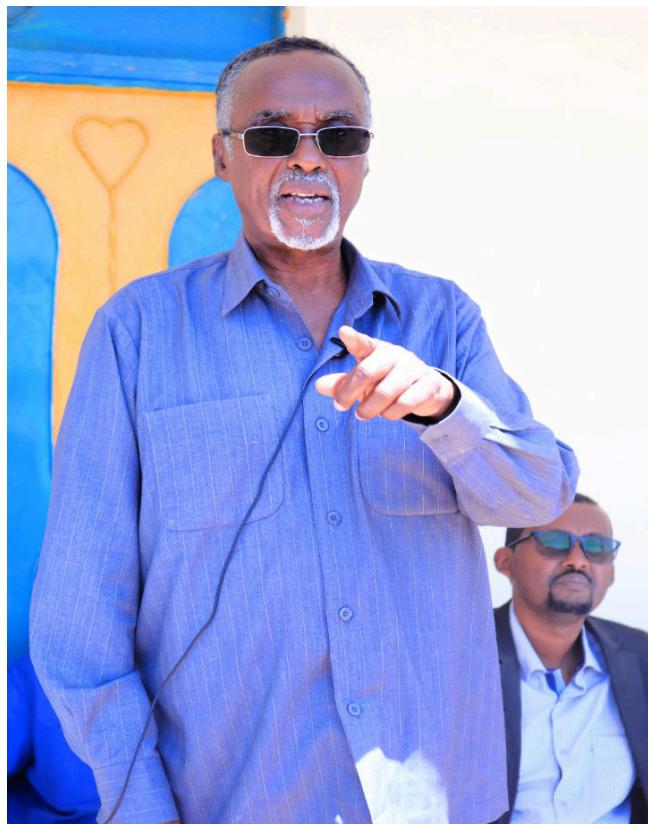

Fiqi-ayuub (WT & M) - Wasiirka Wasiirka Wasaaradda tamarta Md. Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Cabdilaahi Cabdi Faarax oo khudbad dheer Jamhuuriyadda Somaliland Md. u jeediyey dadweynaha reer Fiqi-ayuub, Cabdilaahi Cabdi Faarax iyo Wefti ayaa balanqaaday in la saxayo wax kasta oo uu hogaaminayo oo ka kooban xubno kamida abuuri kara khilaaf iyo cabasho saameeya Golaha Wasiirada iyo saraakiil ka tirsan habsami-u-socodka mashruuca macdan Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta, ayaa booqasho hawleed ku tegay Degmada Fiqi-ayuub 2-dii bishii November ee sanadkan 2021, halkaasoo ay kala kulmeen soo dhaweyn balaadhan dadweynaha deegaankaas, iyagoo Weftigu bulshada kala hadlay sidii Dawladda ay ugala shaqayn lahaayeen ka faa'idaynsiga Khayraadka macdanta ee laga helay Degmadaas.

“waxaannu u soconaa aniga iyo cidii ila socotaaba wixii qalad ah ee dhacay in la saxo, wixii wanaag ah ee dhacayna in la sii wado. cidii idinka idinka wakiilka ahayd, xubnaha wasiirada ee gobolka iyo wasaaraddiiba intaanu wada fadhiisano ayaa qolo waliba garteeda akhrisan doontaa oo wixii dhacay oo dhan laysla sixi doonaa si mustaqbalku u

wanaagsannaado”ayuu yidhi Wasiirku.

Isagoo hadalka sii wata waxa uu intaasi ku daray Wasiirku “haddii aan hawshan cid waliba raali ku noqon oo aanay shirkaddu

raali ku noqon oo aan culayska badan laga dayn, haddaan wasaaraddaha iyo dawladda lala shaqayn, haddaan amniga laga shaqayn deegaanka oo kaliya hagaagi maayo. iyadoo intuba wada shaqaynayo oo mid walba waajibkiisa gudanayo oo lagu eeggayo, loona fududaynayo oo lagu dhiiri gelinayo, ayeynu wax ku gaadhi karnaa”ayuu mar kale ku baruarujiyey Wasiirku dadweynaha degmada.

Md. Cabdilaahi Cabdi Faarax, waxa kale oo uu hoosta ka xariiqay inay wasaaraddu ka soo baxayso waajibaadka kaga aaddan suggida xuquuqda bulshada deegaanka ee la xidhiidha ka faa’idaysiga macdanta “waxaan u diyaar ahay inay wasaaraddaydu wixii khuseeya macdanta iyo wixii kale ee khuseeya dawladdaba hadday tahay Iskuullo iyo hadday tahay caafimaadka idinkala shaqayso oo aannan Fiqi-ayuub wixii aan u qaban karayo u qabto”

Xubnaha weftiga ee uu Wasiirku hogaaminayo ayaa sidoo kale kulamo la yeeshay maamulka, waxgaradka iyo aqoonyahanka degmada iyo waliba dhinaca Shirkaddaha ka qodaya macdanta halkaasi, waxaanay kala hadleen sidii looga foggaan lahaa wax kasta oo dareen iyo dooc ka abuuri kara dhexdoodda.

Ugu dambeyn wasiirka iyo weftigiisu waxa ay ku guulaysteen inay soo afjaraan khilaafkii u dhxeeyey bulshada iyo macdan-qodeyaasha, taasoo keentay inuu si nabdgelyo ah u socdo mashruucaasi.

Wasiirka wasaaradda tamarta iyo macdanta Md. Cabdilaahi Cabdi Faarax waxa socdaalkaasi ku wehelinayey Wasiirka wasaaradda xidhiidhka goleyaasha iyo dastuurka Md. Maxamed Xaaji Aadan iyo Wasiirka wasaaradda Cadaaladda Md. Saleeban Warsame Guuleed iyo saraakiil ka socda wasaaradda macdanta iyo tamarta.

AGAASIMAHU GUUD OO SO AF_JARAY MURAN U DHAXEEYEY SHIRKADDA XIDID_MADOW IYO DADWAYNAHA DEEGAANKA

Agaasimaha guud ee Wasaaradda iyo xildhibaano ka tirsan Gudidda Golaha tamarta iyo macdanta Md. Wakiillada, ayaa ku guulaystay inay soo Mukhtaar Maxamed Cali oo afjaraan muran u dhaxeeye Shirkadda hogaaminayey wefti ka kooban Xidid-madow iyo dadweynaha deegaanka masuuliyiinta wasaaradda, maamulka oo cabasho ka muujiyey hannaanka qodaalka gobolka Sanaag, ka degmada Ceerigaabo dahabka.

WAAXDA SHIDAALKA IYO GEEDI SOCODKA HAWLAHA SHIDAALKA

Waaxda Shidaalka ee Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta waxaa la aasaasay dabayaqaadii 2016. Waaxdu waxay wasaaradda iyo guud ahaanba qaranka u xilsaaran tahay waajibaadka soo socda:

- U ololaynta khayraadka Shidaalka iyada oo la samaynayo hawlo joogto ah oo suuq-geyn ah si loogu soo jiido maalgelin caalami ah
  - Curinta iyo dib-u-eegidda siyaasadda iyo xayndaab sharchiyeedka sharchi ee Shidaalka iyo weliba u ololaynta meelmarinta
  - Gelitaanka heshiisyada sahaminta iyo wax soo saar wadaaga oo lala galoo shirkadaha Shidaalka
  - La socodka iyo kormeerka hawlaha Shidaalka iyo u hogansanka shirkadaha ee waajibaadka heshiisyada
- iyo shuruucda kale ee dalka
- Qaadidda, ururinta, kala shaandhaynta, turjumidda iyo xafididda xogaha Shidaalka
  - U ololaynta tababarada iyo kobcinta aqoonta muwaadiniinta ee la xidhiidha cilmiga Shidaalka, si muwaadiniintu ula wareegaan shaqooyinka aqoonta u baahan ee shidaalka
  - Kor u qaadidda fahanka dadweynaha ee sahaminta iyo ka faa'iidaysiga Shidaalka iyo aasaasidda wadashaqayn xoogan oo lala yeesho laamaha hawladaaga iyo Bulshada

Xayn-daab sharchiyeedka (legal Framework) sahaminta iyo soo saarista Shidaalka ee Waaxda khuseeya aaya kala ah

1. Siyaasadda Sahaminta iyo soo-

- saaridda Shidaalka
2. Xeerka Sahaminta iyo soo saaridda Shidaalka
  3. Xeerka Maamulidda Dakhliga Shidaalka
  4. Heshiiska Wax-soo saar Wadaagga Xeer-hoosaadyada Sahaminta iyo soo saaridda Shidaalka

Waxqabadka Waaxda ee xagga iib-geynta khayraadka shidaalka

Waaxdu waxay xidhiidho joogto ah la samaysaa shirkaddaha Shidaalka si ay u maalgashadaan khayraadka Shidaalka ee dalka. Wuxaan jira shirkaddo muujiyey danayn maalgashi oo wadahadal u socdo wasaaradda.

Waaxdu waxay isku soo dubaridey ka qaybgalka shirka Africa Oil Week oo ah kulanka ugu weyn ee Shidaalka ee Africa. Wefti uu hogaminayo Wasiirku ayaa shirkaa ka qayb gelay, isagoo maalintii

Isniinta ee 8-da Nofeembar ka furmay magaalada Dubai. Wasaaradda waxay halkaa ku soo badhnigtay khayraadka iyo fursadaha ganacsi ee Shidaalka Somaliland.

Waxqabadka Waaxda ee xagga shuruucda

- Waaxdu waxay gudi-hoosaadkii hore ee khayraadka ee Golaha Wakiilada kala shaqaysay Xeerka Sahaminta iyo Soo saarista Shidaalka.
- Waaxdu waxay dib u habaysay hab-raaca heshiisyada sahaminta iyo wax soo saar wadaaga (Exploration and Production Sharing Agreement, PSA)
- Waaxdu waxay wasaaradda horumarinta Maaliyadda kala shaqaysay u ololaynta Xeerka Maamulidda Dakhliga Shidaalka
  - Waaxdu waxay wadaa curinta xeer-hoosaadyadii ka farcamayey Xeerka Sahaminta iyo Soo saaristya Shidaalka.

Waxqabadka Waaxda ee xagga Xogta (data)

- Waaxdu waxay ku guulaysaray inay soo ururiso dhammaan xogihii hore iyo kuwii dhowaan ee laga qaaday dalka, marka laga reebo xogta sahankii badda ee ay qaaday shirkada TGS-NOPEC, oo iyadana ay waaxdu ku hawlan tahay sidi ay ula soo wareegi lahayd.
- Waaxdu waxay qorshaynaysaa in la sameeyo xarun xogeed lagu xafido dhammaan xogaha Shidaalka iyo in xogahaas loo qaabeeyo hanaan isku dubaridan oo u diyaarsan maalgashi.

Waxqabadka Waaxda ee xagga Kobcinta Aqoonta (Capacity Building) iyo xirfadaha

Shaqaalahaa waaxdu waxay nasiib u heleen inay qaataan tiro badan oo koorsooyin aqoon kobcin (capacity building) ah oo waaxdu/wasaaradda

u qorshaysay, kuwaas oo ay ku jiraan kuwo farsamo, maamul iyo luuqadeed, qaarkoodna ay gaadhsisnaayeen heerka derajada labaad ee jaamacadda (masters

degrees).

- Waaxdu waxay ardayda cilmiga geologyga ku dhigta waddanka gudihiiisa u samaysaa aqoon-kobcin, iyada oo laga qayb geliyey tababarada wasaaradda gudaheeda laga bixiyo, islamarkaana khibrad korodhsyi ahaan loogu qaadi jirey goobahii sahamada shidaalku ka socdeen
- Shaqaalahii kala duwanaa ee ka hawlgalay mashariicdii sahaminta shidaalku waxay hawlahaa ka dhaxleen oo la siiyey tababaro xirfadeed oo kala duwan oo tayadoodu sarayso, iyaga oo shaqooyinkii xirfadaha u baahnaa kala wareegay shaqaalihii ajanabiga ahaa ee shirkadduhu markii hore dibadda kala yimaadeen.

Waxqabadka Waaxda ee xagga

Wacyigelinta Bulshada (Community Engagement)

- Waaxdu waxay ku guulaysatay inay samayso barnaamij wacyigelin bulsho oo dhammaystiran kana kooban 8 qaybood kaas oo si guul ah loogu fuliyey dhammaan mashaariicdii sahaminta Shidaalka.
- Barnaamijka wacyigelinta waxaa garab socdey shaqo abuuur balaadhan iyo mashaariic badan oo hormarin bulsho oo laga fuliyey deegaanada sahamantu ka socotey. Mashaariicdaas waxaa ka mid ahaa; xarumo caafimaad, xarumo waxbarasho, xarumo bulsho, gaadiid iyo qalab caafimaad.

GOLAHAD WAKIILLADA OO ANSIXIYEY XEERKA SAHAMINTA IYO SOO-SAARIDA SHIDAALKA

Hargeysa(WT&M)-horaantii sanadkan 2021 Somaliland hore u qaaday si uu fursad hor guulaha wax ku oolka ee ay Wasaaradda leh ugu helo suulinta faqriga, saboolnimada Tamarta iyo Macdanta JSL gaadhay waxa iyo shaqo la'aanta, ugana faa'idsano kamid ahaa ansixintii Xeerka sahaminta iyo khayraadka uu alle ku manaystay ciiddeena. soo-saarida Shidaalka ku duuggan dalkeena, taasoo ah talaabo hor leh oo uu qaranka

Fadhi ay yeeshen mudaneyaashii hore ee Golaha Wakiillada JSL 19.1.2021,

kaasoo ay ka qaybgaleen 46 mudane, shirguddoominayeyna guddoomiyihii golahaas hore Md. Baashe Maxamed Faarax ayaa waxa ay xildhibaanadu qodob qodob ugu ansixiyeen xeerka Sahaminta iyo soo-saarida shidaalka oo kamid ahaa mashaariicda sharci ee ugu jiray ajandahooda, isla markaana ay u soo gudbisay Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta JSL.

Kaddib, markii ay mudaneyaaashu qodob qodob ugu codeeyeen xeerka, codayn guud oo uu guddoomiyuhu gellihey, waxa ogolaaday ansixinta xeerkaasi 40 Xildhibaan, 5 mudane ayaa ka aamusay, guddoomiyuhuna muu codaynin.sidaasi ayaanu ku ansaxay xeerkaasi ahmiyad weyn u leh qaranku, sida uu Guddoomiyaha Golaha Wakiillada oo natijada codaynta ku dhawaaqay cadeeyey, kuna sheegay in Xeerka sahaminta iyo soo-saarida Shidaalku, sidaasi ku ansaxay.

Fal-celinta Wasaaradda

Dhinaca kale, Masuuliyiinta Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta JSL, oo markii xeerka goluhu ansixiyey warbaahinta la hadlay, ayaa soo dhaweeleyey meel-marinta sharcigan oo ay ku tilmaameen mid ay la'aantiisu caqabad ku ahayd maamulka, maareynta iyo munaafacaadsiga khayraadka Shidaalka dalka ku jira.

Agaasimaha guud ee Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta iyo Agaasimaha Waaxda Shidaalka ee Wasaaraddaasi oo wariyeyaasha kula hadlay xarunta Wasaaradda, ayaa golaha Wakiillada ku bogaadiyey ansixinta sharcigan.

Axmed Iidaan Aadan Agaasimaha Waaxda Shidaalka ee Wasaaraddaasi oo ugu horayn ka hadlay shirka jaraa'id, ayaa faahfaahin ka bixiyey qaar kamida qodobada muhiimka ah ee xeerkan ku jira, waxaanu dhinaca kale, si' guud u iclaamiyey aasaaska xeerkani albaabka u furayo tacab-gelinta iyo tuujinta Khayraadka shidaalka ee dalka ku duuggan waddanka.

“Sida uu sharcigani dhigayo dastuurkuna dhigayo wixii dhulka hoostiisa ku jira waxa leh Qaranka, waxaana uga masuul ah dawladda, sidaas darteed Xeerku wuxuu ka hadlayaa cida maamulaysa Shidaalka ee awoodda u leh, taasoo ah Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta.

waxyaabaha Sharcigu ka hadlayso waxa kamida meelaha loo furayo sahaminta iyo sida dadweynaha loo ogaysiinayo, waxyaabaha kale ee uu ka hadlayso waxa kamida sida ay Shirkadduhu u soo codsanayaan qandaraasyada iyo sida loo maamulayo, xuquuqaha ay kala yeellanayaan dawladda iyo Shirkadduhu”

Agaasime Iidaan isagoo hadalka sii wata waxa uu intaasi ku daray “Xeerku waxyaabaha kale ee uu ka hadlayso waxa kamida xeerku marka la helo sida loo soo saarayo dariiqa loo marayo, sida loo ilaalinayo fayo-dhowrka

iyo bad-qabka deegaanka.

Sharcigani waa sharci muhiimad weyn leh oo dalku u baahnaa, iminka wixii ka dambeeyana wasaaraddu waxay curinaysaa siyaasadihii iyo xeer-hoosaadyadii ka farcamayey, waxaanan odhan karnaa maanta Wasaaradda, shirkaddihii doonayey in ay

shidaalka baadhaan iyo kuwii doonayey in ay maalgashadaanba waa u guul”

Agaasimaha Guud ee Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Mukhtaar Maxamed Cali oo isaguna halkaasi ka hadlay, aaya ugu horayn uga mahad celiyey golaha Wakiillada JSL ansixinta xeerkani, waxaanu si gaar ah u bogaadiyey guddi hoosaadka golahaasi ee Khayraadka dabeeeciga ah oo golaha u

gudbiyey, kaddib markii ay soo naaqisheen, kana baaraan-degeen qabyo-qoraalkiisa.

Agaasime Mukhtaar ayaa sheegay in baahida xeerkani timi, kaddib markii la aqoonsaday inuu Somaliland ku duuggan yahay Khayraad badan oo Shidaal, sidaasi darteed uu fure iyo hage u noqon doono ka faa’idaysiga Khayraadka dihin ee Shidaalka.

“Sharigan wuxuu ka jawaabayaa su'aasha ah Shidaalka Somaliland ku jiraa ma yahay mid ganacsi gal ah oo loo dhoofin karo dalalka caalamka, taas ayuu ka jawaabayaa oo wuxuu sheegayaan sidii loo maamuli lahaa khayraadka shidaalka”ayuu yidhi isagoo intaasi ku daray “sharciga waxa ku jira sida loo kala helayo xuquuqaha saamiga khayraadka, deegaamada iyo gobolladu xuquuqda ay ku yeellanayaan”

Mukhtaar Maxamed Cali Agaasimaha guud ee Wasaaradda Macdanta iyo Tamartu, waxa kale oo uu iftiimihey in xeerkani marka uu dhaqan-galo meesha ka saari doono caqabado badan oo Wasaaradda iyo Qaranka ka haystay la-tacaamulka iyo wada-shaqaynta maal-gashadeyaasha Waddaniga ah iyo kuwa caalamiga ah ee doonaya inay dhaqaale gelyaan soo-saarida khayraadka shidaalka “caalamka cid kasta oo inay ku maal-gashato doonaysaa waxa ay ku waydiinaysaa sharci, haddii aanad sharci idin kala haga lahayn, cid ku aaminaysaa ma jirto”ayuu yidh.

WASIIRKA WASAARADDA OO XILKA LA WAREEGAY

Sanadka gudihiisa waxa wasaaradda ka dhacay isbedel maamul oo kamida sunaha dawladnimada, waxaana madaxweynuhu u soo magacaabay wasiir cusub.

Sidaas darteed, Wasiirkii hore ee Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Jaamac Xaaji Maxamuud Cigaal ayaa xilka ku wareejiyey Wasiirka cusub Muddane Cabdilaahi faarax cabdi, munaasibad lagu qabtay xarunta Wasaaradda 9 Sep 2021.

Xafladan xilwareejinta waxa ka qayb galay Wasiirka wasaaradda Arimaha Gudaha, Wasiirka Cadaaladda, Gudoomiyaha Komishanka Korontadda, Gudoomiyaha Hay'adda Barakacayaasha, Guddoomiyaha Maamul wanaagga iyo la-dagaalanka Musuqmaasuq, masuuliyiin ka socday shirkaddo kala duwan oo maxali ah iyo kuwo caalami ah, wakiillo ka metelayey

hay'addaha Ajaanibka ah ee dalka ka shaqeeya gaar ahaan kuwa sida gaarka ah ula shaqeeya wasaarada, madaxdhaqameed iyo marti-sharaf kale.

Agaasimaha Guud ee Wasaaradda Tamarta iyo macdanta Mukhtaar Maxamed cali oo ugu horayn munaasibadda hadal kooban ka jeediyyey ayaa soo dhaweeeyey Wasiirka Cusub, Mudane Cabdilaahi Faarax Cabdi, isagoo dhinaca kale mahad-naq ku sagootiyey wasiirkii hore.

Agaasimaha Guud, ayaa balanqaaday inay Wasaarad ahaan si fiican ula shaqayn doonaan Wasiirka.

Agaasimaha Waaxda Qorshaynta Eng Cabdifataax Cumar Cabdilaahi oo isaguna madasha ka hadlay ayaa shaqo-wanaag iyo hogaan tolmoon ku amaannay Wasiirkii ee xilka wareejiyey Md. Jaamac oo muddo afar

sanno ku dhow wasaardda hogaaminayey.

Wasiirkii hore Md. Jaamac Xaaaji Maxamuud Cigaal oo Munaasibadda uu xilka ku wareejiyey khudbad ka jeediyey, ayaa ugu

horayn u mahad celiyey shaqaalihii la soo shaqeeyey, waxaanu ka waramay mashaariic

door ah oo uu hirgaleyey intii uu xilka hayey. sidoo kale waxa uu soo dhaweeeyey wasiirka shaqada kala wareegay, kaasoo uu u balan-qaaday inuu la shaqayn doono wax kasta oo uu uga baahdana la garab taagan yahay.

Wasiirka wasaaradda tamarta iyo macdanta mudane Cabdilaahi Faarax Cabdi, ayaa u mahad naqay Wasiirka hore, kuna hambalyeeyey wax qabadka laxaadka leh ee la taaban karo ee uu wasaaradda ka qabtay mudadii uu xilka hayey, waxaanu balan qaaday inuu halkaa ka sii wadi doono shaqada.

Masuuliyiintii iyo marti-sharafta ka qaybgalay oo xaflada ka hadlay ayaa Wasiirka xilka la wareegay ugu duceeyey inuu alle ku asturo masuuliyadda uu qaaday, ka wareejiyeyna uga mahad-celiyey intii uu qaranka u shaqaynayey.

Ugu dambeyn labada masuul ayaa si rasmi ah isugu wareejiyey xilka.

KULAN ISBARASHO & XOG IS-WAYDAARSI DHEX MARAY WASIIRKA, AGAASIMAHU GUUD & AGAASIME-WAAXEEDYADA WASAARADDA

Hargeysa(WM&T)-Wasiirka
Wasaaradda tamarta iyo
macdanta JSL Madane
Cabdiлаahi Faarax Cabdi,
ayaa kulan is-barasho iyo xog
isweydaarsi ah la yeeshay
Agaasime-waaxeedyada
Xafisiyada kala duwan ee

Wasaaradda.

Shirka oo ka qabsoomay
Xafiiska Wasiirka ayuu
warbixino la-iadhiidha
shaqada waaxyaha iyo
Xafisiyada ay Masuulka
ka yihiin kaga dhegaystay
dhamaan

Agaasime

Waaxeedyada kala duwan ee
Wasaaradda.

Agaasimeyaasha waaxyaha
ayaa si fiican ugu sharaxay
Wasiirka waax waliba
shaqada ay gacanta ku hayso,
waxyaabaha u qorshaysan
iyo guulihii ay gaadhey.

WAAXDA CUDUDA SHAQAALAHAA

Waaxda cududa shaqaalaha (Human resources Department) ee wasaraadda Tamarta iyo Macdantu waxa ay u taagan tahay, masuulna wasaaradda uga tahay, horumarinta, tayeynta iyo tabobaridda shaqaale weynaha Wasaaradda.

Waddan ba Waddanka ka uu ka shaqaale tayo wanaagsan buu ka horumar marsan yahay kana wax qabad iyo wax soo saar badan yahay.

Waaxda cududa shaqaalaha ee Wasaaradda Tamarta iyo

Macdantu waxay ku foogan tahayinayis-xidhobundhigna u noqoto hurumarinta iyo isla jaan qaadka shaqaalaha kala duwan ee wasaaradda Tamarta iyo Macdanta, si loo gaadho u jeedada wasaaradeed iyo midka qaran ee sida togan is-dheeli tiraya.

Waaxda cududa shaqaaluhu siduu qorshaheedu yahay waxay Abooda saartaa Tayaynta iyo Tobabaridda Shaqaalaha weynaha wasaaradda, waxa ay diyaarisaa isuna duba ridaa inuu qabsoomo shirkii bilaha

ahaa ee ay shaqaalaha iyo masuuliyiinta wasaaraddu isu xog waraystaan, Sanad walba marka uu dhamaaddo waaxdu waxay qabataa Qiimayn shaqaale, shaqaalaha ugu wax qabadka fiicnaa sanadkaanna waxay gudoonsiisaa Abaal marin si ay u dardar geliyan shaqadda shaqaalaha kalana ugu hirtaan.

Isu-duweyaasha Wasaaradda & Waaxda xidhiidhka Dadweynaha Oo tababar la siiyey

Hargeysa (WT & M) - Si kor loogu qaado aqoonta iyo xirfadda Shaqaalaha gobolada iyo xarunta guud wasaaraddu waxay tababarro siisay xubno kamida Isu-duweyaasha iyo Shaqaalaha Xarunta wasaaradda ee Hargeysa.

Agaasimaha Guud ee Wasaaradda Macdanta iyo Tamarta Mudane Mukhtaar Maxamed Cali oo uu weheliyo agaasimaha waaxda shaqaalaha ayaa 18.2.2021 Magaalada Hargeysa tababbar ugu xidhay 20 xubnood oo ka kooban isku-dwayaasha wasaaradda u joogga gobolada, shaqaalaha xidhiidhka dadwaynaha iyo shaqaalaha xarunta guud ee wasaaradda.

Tababbarkan oo socday muddo shan cisho ah, ayaa ujeeddadiisu ahayd sidii loo kobcin lahaa xirfadaha wada-xidhiidhka gudaha iyo ka dibadda ee wasaaradda iyadoo la marayo hababka ugu fican, uguna sahlan.

aasimahaguudee Wasaaradda Md. Mukhtaar Maxamed Cali oo munaasibada xidhitaanka tababarka hadal dardaaran ah ka jeediyey, ayaa xusay in tababbarkani aanu noqon doonin mid maalintan uun ku ekaada, balse ay wadi doonaan dedaalka koncinta aqoonta iyo xirfadaha shaqaale waynaha wasaaradda.

Xubno kamida ka qaybgaleyaasha tababbarkan oo iyaguna halkaasi hadlay

ayaa tilmaamay sida ay baahida ugu qabeen xirfadahan iyo in ay shaqooyinkooda maalinlahaa ah ka caawin doonto aqoonta la baray, waxaanay u mahadnaqeen khabiirka bixinayey tababbarka mudane Saddaam Carab.

Gabagabadii munaasibadda agaasimaha guud ayaa Shahaadooyinguddoonsiifyey 20-kii xubnood ee ka faa'idaystay tababbarkan, wuxuuna u mahad celiyey waaxda wasaaradda ee soo agaasintay iyo tababaraha bixinayey duruusta.

WASAARADDA TAMARTA& MACDANTA OO ABAAL MARISAY SHAQAALIHII UGU WANAAGSANAA SANNADKII 2020

Hargeysa(WT&M)-
A b a a l - m a r i n t a
sanadlaha ee
Shaqaalaha Wasaaraddu waa
mid kamida talaaboo yinka
lagu dhiiri-gelinayo
shaqaalaha, taasoo ku
timaada qiimeyn lagu
sameeyo shaqaalaha, isla
markaana lagu abaal-mariyo
xubnaha ugu shaqada
wanaagsan.

Munaasibad abaalmarineed
oo lagu gudoonsiiyey
shaqaalaha ugu kartida iyo
shaqada badnaa Wasaaradda
Tamarta iyo Macdanta ayaa

ka qabsoontay xarunta
Wasaaradda ee magaaladda
Hargeysa 27.02.2021.

Xafladan ayaa ah mid sanadle
ah oo hadiyo jeerabaalmarino
lagu gudoonsiyyo shaqaalaha
u shaqada iyo kartida badan,
taasoo ka mid ah horumarinta
istaraatiijiyaddaha shaqada
iyo shaqaalaha, lana fulinayo
hab-raacyada iyo shuruucda
u dajisan Hay'adda
Shaqaalaha Dawladda.

Ugu horeyn waxa furitaankii
munaasabada hadal ka
jeediyeey Agaasimaha
waaxda shaqaalaha ee

WT&M Axmed Maxamed
Cumar oo hadal kooban ka
jeediyay, ayaa faahfaahin
ka bixiyey qaabka lagu soo
xulay shaqaalaha lagu abaal-
mariyey shaqo-wanaagga
sanadlaha ah.

Agaasimaha waaxda
shaqaaluhu waxa uu sidoo
kale sheegay in xubnaha
la abaal-mariyey ay ka
kooban yihiin 15 Qof
“15-kaas qof, qof walba
agaasime waxeedkiisa ayaa
soo xulay kadib wasiirka
iyo agaasimaha guud iyo
gudi loo xilsaarey ayaa

qiimeeyay markaas ayaa la egaa imanshihiisa shaqo, Si cadaaladda oo qof jeclaysi aan ahayn ayaa loo qiimeeyaa waxaanan maanta aad ugu hambalyaynayaan dhaaman shaqaalaha kuwa aan gulaysanna waxaan leeyahay insha allah waxaan rajaynaa inaad sanadka danbe guulaysan doontaan”

Agaasimaha guud ee wasaaradda Tamarta iyo macdanta mudane Mukhtaar Maxamed Cali, ayaa si qoto dheer uga waramay muhiimadda ay leedahay abaal-marinta sh a q a a l u h u , w a x a a n u cadeeyey inay shaqaale weynaha Wasaaraddu dhamaantood yihiin dad xilkasnimo iyo shaqowanaagga leh

“waxaan qiraaya in shaqalaha ka hawlgala wasaaradani yihiin kuwa koobsadey hawlkarmino, dadaal iyo daacadnimo ,mana kala dhacaan aqoontooda, Kartidoodda iyo waayo aragnimadda ay u leeyihiin Qof waliba Waaxda uu jooggo”

Inta dadaashay waan u mahadcelinaya inta kalana waxaan leeyahay guul baa inoo balanna”ayuu yidhi Agaasime Mukhtar Maxamed Cali.

Gudoomiyaha Komishanka maamul-wanaagga iyo ladagaalanka Musuqmaasuqa Md. Dayib Xaaji Cali oo goob joog ka ahaa munaasibada ayaa dhankiisa bogaadiyey shaqaalaha muujiyey hawlkarmino, waxaanu intaasi ku daray “wasaaradda Tamarta iyo macdantu waxay ka mid tahay wasaaradaha halbowlaha u ah Qaranka, waxaan shaqaalaha iyo madaxda wasaarada u soo jeedinaya inay u guntadaan sidii ay Qaranka uga haqabtirilahaayeen khayraadka dihin ee Dalka ku duugan”.

Wasiirka wasaaradda Tamarta iyo Macdanta oo uu markaasi ahaa Md. Jaamac X. Maxamuud Cigaal ayaa munaasibadan ka qiray deddaalka iyo firinfircooni shaqaalaha ka hawlgala wasaaradda.

Waxaanu yidhi “shaqalahani

waxay kaalin firfircoon ka qaateen hawsha socodsiinta iyo deddaalada loogu jiro ka faa’idsiga Tamarta, Macdanta iyo shiidaal baadhista Dalka ka socota iyagoo ururiyey kaydiyayna dhamaan macluumaadka iyo xogaha ku saabsan arrimaha ay wasaaraddu Qaranka masuulka uga tahay.

Wasiirku waxa uu carabka ku adkeeyey inay guusha xubnaha la abaal-mariyey ay wada leeyihiin dhamaan shaqaale weynaha wasaarada Tamarta iyo macdanta somaliland.

Gudoomiyihii hore hay’adda Shaqaalaha Dawladda Md. Farxaan Aadan Haybe, ayaa dhankiisa weedho dhiiri galin ah u jediyay shaqalaha WT&M, waxaanu kula dardaarmay inay si hagar la’aan ah deddaalka u laba jibaaraan.

Ugu dambeyn waxa munaasibadaasi abaal-marinihii loogu talogalay lagu guudoonsiiyey 15 qof ee guulaysteyaasha ahaa sanadkii 2020-ka.

Tobabar Xirfadaha Hogaamineed

Wasiirka Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta oy weheliyaan Agaasimaha Guud iyo Agaasimaha Waaxda Shaqaalah ayaa

Tababar U Furay Madax qaybeedyadda Wasaaradda Kuwaas oo ka kala soday Waaxaha iyo Xafisiyada kala Duwan ee Wasaaradda.

Waxaa Saaka Tababar Xarunta Wasaaradda Looga Furay Madax-Qaybeedyadda Waaxaha iyo Xafisiyada Kala duwan ee Wasaaradda, Tababarkaas oo Socondoona Muddo Saddex Cisho ah ayaa Shaqaaluhu kubaran doonaan Kobcinta Xirfadaha Hogaamineed (Leadership Skills Development).

Tababarkan oo ay soo agaasintay Waaxda Cududda Shaqaalah ee Wasaaradda ayaa Waxaa ugu horeyn Furitaakii Kulanka kelmado kooban kasoo jeediyeey Agaasimaha Waaxda Cududda Shaqaalah waxaanu Sharaxaad ka bixiyey ujeedka iyo muhiimada Tababarka, sidoo kalena, ku

booriyey shaqaalah tababarka loo qabtay in ay sida ugu wanaagsan uga Faa'iidaystaan tababarka islamarkaana Ku dabaqaan Shaqo Maalmeedkooda.

dhankiisa waxaa isna madasha ka hadlay Macalinkii Tababarka bixinaye Macalin Cabdiraxmaan oo ka socday Mac-hadka Hasi Consultant waxaanu sharaxay waxyaabaha uu ka koobnaan doono tababarku iyo meelaha uu xooga saari doono.

Waxaa Isna hadlay Agaasimaha Wasaaradda oo ku dheeraaday muhiimadda uu tababarkani u leeyahay in la kobciyo shaqada wasaaradda.

Ugu danbayna Waxaa Tababarka si rasmiya u furay Wasiirka Wasaaradda Muddane Cabdilaahi Cabdi Faarax isagoo kula dardaaramay shaqaalah ka qayb qaadanaya tababarka in ay weeleyaan aqoonta ay ka korodhsan doonan tababarka islamarkaan ku dabaqaan shaqada xafisydooda.

MADAXDA IYO SHAQAALAH WASAARADDA TAMARTA & MACDANTA OO KA SHIRAY DARDAR-GELINTA SHAQADA

Hargeysa(WT&M)-Xafiiska wasiirka Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Jahmuuyadda Somalilanaad waxa ka qabsoomay mid kamida shirarka bille ah ee Wasaaradda 13/7/2021.

Shirka waxa guddoominaayey Wasiirkii hore ee Wasaaradda Md. Jaamac Xaaji Maxamuud Cigaal oo markaas xilka hayey, iyadoo uu ku wehelinayey Agaasimaha Guud Wasaaradda Mudane Muktaar Maxamed Cali, waxana sidoo kale ka qaybgalay dhamaan agaasime-waaxeedyadda iyo saraakiisha kale ee wasaaradda.

Waxa shirkan lagaga arrinsanayey kor-u-qaadida adeegyada qaranka wasaaraddu u qaabilantahay maamulka iyo horumarinta tamarta iyo khayraadka Macdanta.

Agaasimayaasha waaxyaha kala duwan ee wasaaraddu ka koobantahay oo kulanka ka hadlay ayaa ka war-bixiyeen shaqooyinkii u qabsoomay iyo qorshaha wax-qabad ee Lixda bilood ee soo socda. Agaasime-Waaxeedyadu waxay ku dheeraadeen ka war-bixinta shaqada waax-kasta hayso iyo inay lagama maarmaan tahay in dar-dar lagu wado shaqada.

Xubno kamida shaqaalaha WTM, ayaa

dhankooda ka dareen celiyey aragtida wanaagsan ee ay ka haystaan in laga-qayb geliyo ka aragti-dhiibashada horumarka & waxqabadka wasaaradda.

Agaasimaha guud Mudane Muktaar Maxamed Cali ayaa ka war bixiyay muhiimmadda uu shirkani u leeyahay xog-wadaaga shaqaalaha, is dareen dhagaysiga, ra'yi uruurinta iyo ka war-bixinta shaqada waaxkasta, masuul-kasta iyo shaqaale-kasta uu u hayo wasaaradda iyo guud ahaan qaranka Somaliland.

Sidoo kale Agaasimaha Guud, wuxuu ku adkeeyey Agaasimayaasha Waaxaha kala duwan in ay dhaqan-geliyaan isla xisaabtan Masuuliyadeed si loo guto Shaqadda qaranka, Lana muujiyo Masuuliyad, Xilkasnimo iyo Xalaal miirasho.

Ugu dambayn Wasiirka Wasaaradda tamarta iyo macdanta Mudane Jaamac xaji Maxamuud Cigaal ayaa dhiiri-galiyey guud ahaanba bah-weynta WTM. Sidoo kale Wasiirka ayaa shaqaalaha uga waramay kaalinta ay wasaaraddu dalka ugu jirto iyo sida shaqaale ahaana looga baahnayahay in ay dardargalin iyo hufnaan badan ku kordhiyaan shaqada.

DHIIRI-GELINTA GANACSATADDA DAHABKA

Madaxda wasaaradda tamarta iyo macdanta JSL, waxa ay kulamo dhiirigelin ah u la yeeshen guddida ganacsatada dahabka dalka sanadkan gudihiiisa.

ku duugan dalka

3. xoojinta nidaamka wada-shaqeyneed ee dahablayaasha iyo dhamaan wasaaraddaha xidhiidhka tooska ah la

kulankan waxa ka so qaybgaley xubno metalaayey iskaashatada Dahablayaasha, wasiirka wasaaradda Tamarta iyo Macdanta, Wasiirka wasaaradda horimarinta Maaliyadda, Agaasimaha Guud ee wasaaradda Tamarta iyo Macdanta, Agaasimaha Guud ee wasaaradda Ganacsiga, Dalxiiska iyo Warshadaha iyo Agaasimaha waaxda Macdanta, waxaanay ujeedaddiisu ahayd in layska kaashado qodobadan soo socda;

leh

4. Korbinta iyo dhiiri-galinta ganacsatada dahabka

Dhamaan masuuliyiinta iyo ganacsatada dahabku waxa ay isla lafa-gureen in la xoojiyo xidhiidhka wada-shaqeyneed ka dhixeeeya, ilaalinta khayraadka dalka iyo in la yareeyo caqabadaha ku gadaaman ganacsatada dahabka.

Dahabka waa isha labaad ee dhaqaalaha dalka kaas oo qayb laxaad leh ka qaata horumarinta dhaqaalaha iyo yaraynta faqriga.

1. Taageeridda ganacsatada Dahabka
2. Ilaalinta iyo ka faa'idaysiga khayraadka

WASIIIRKA WASAARADDA TAMARTA & MACDANTA OO KAQAYB GALAY SHIRKA TODOBAADKA SHIDAALKA AFRIKA

Dubai(WT&M)-Iib-geynta khayraadk Shidaalka iyo macdanta ku duugan Jamhuuriyadda Somaliland waa mid kamida qodobada udub-dhexaadka u ah siyaasadda iyo qorshaha Wasaaradda tamarta iyo

dhulka hoostiisa ku jirta, iyadoo ay sanadkan dedaallo la xidhiidha arrintaasi oo badan fulisay, gaar ahaan bilihii u dambeeyey.

Wefti uu hoggaaminayo Wasiirka Wasaaradda

macdanta oo Qaranka u xilsaaran maamulka horumarinta ka-faa'idaysiga nimcadaha Tamarta iyo Macdanta Jamhuuriyadda

Somaliland Cabdilaahi Cabdi Faarax ayaa qaybgalay shirka Africa Oil Week oo

shirka ku soo bandhigay khayraadka shidaal ee Jamhuuriyada Somaliland iyo fursadaha

sannadkan lagu qabtay Magaalada Dubai ee dalka Imaaraadka Carabta horraantii bishii November.

Kulanka oo ahaa shirka ugu weyn ee Arimaha Shidaalka ee Afrika ayaa soconayay 4 maalmood (8-11 November), waxaana isugu yimi madaxda wasaaraddaha Tamarta iyo Shidaalka ee Afrika, shirkadaha Shidaalka, maalgashadayaasha caalamiga ah iyo

daneeyayaasha kale ee arimaha Shidaalka.

caadiyan shirka waxa lagu qaban jirey Magaalada Cape Town ee dalka Koonfur Afrika, waxaase labadii sannadood ee u dambeeyey sababo la xidhiidha Covid-19 darteed loo bedelay Dalka Imaraadka Carabta.

Wasiirka iyo weftigiisa oo ka koobnaa xubno agaasimayaal wasaaradda ah ayaa

ganacsi ee dhinca shidaalka.

Wasiirka ayaa sidoo kale kulamo la yeeshay shirkaddo shidaal oo danaynaya maalgashiga khayraadka shidaalka ee Soomaaliland. Wasiirku wuxuu sidoo kale ka qayb galay kulano lagaga doodayey laguna falaqaynayey mustaqbalka iyo maalgelinta khayraadka Shidaalka ee Afrika.

Wasiirka Wasaaradda tamarta iyo macdanta JSL Md. Cabdilaahi Cabdi Faarax, wuxuu sidoo kale halkaa kulamo kula qaatay shirkaddaha Shidaalka ee hadda ka hawlgala Somaliland sida RAK Gas, Genel Energy oo kulankaa ka soo qaybgalay iyo shirkada TGS oo Somaliland sahamo shidaal ka samaysay, islamarkaana heshiis kula jirta dawladda.

Kulankan guud waxa garab-socday kulamo gaar-gaar ah oo uu wasiirku la yeeshay wasiirada iyo madaxda kale ee waddamada Afrika, kuwaas oo daarnaa aqoon-is-veydaarsi la xidhiidha hawlaha shidaalka, guud ahaanba arimaha horumarinta bulsho ee qaaradda Afrika iyo sidii ay Somaliland isaga-kaashan lahaayeen.

Shirka, ayaa gabagaboobay Khamiistii 11 November sanadka 2021.

WAXQABADKA WAAXDA QORSHAYNTA WT&M EE 2021

• Xoojinta Hawlaha Qorshaynta ee WT&M

- Waaxdu waxay la wadaagtay dhammaan waaxyaha qaybinta Shaxanadda Qorshe-hawleedada waaxyaha iyo qaybaha Wasaaradda ee 2021.
- Waxaanu talo bixin siinay waaxyaha si ay u buuxiyaan shaxanada qorshe hawleedadda 2021
- Wuxuu la soo ururiyay isla markaana meel la iskugu keenay dhammaan Qorshayayaasha Waaxyaha WT&M oo laga sameeyay hal fay oo sannadka 2021ka ah.

Kormeerida, qiimaynta iyo dib u eegista qorshe- hawleedyada WT&M

- Waaxda Qorshaynta ee WT&M waxay soo ururisay waxqabadka

Waaxyaha wasaaradda ee lixdii bilood ee u horreeyay ee (Jan – June 2021), oo ay ka diyaarisay warbixin kooban, halka ay hadda wadaan Intii July – Dec 2021.

• Xidhiidhinta WT&M iyo Wasaaradda Qorshaynta iyo Harumarinta Qaranka

- Waaxdu waxay xaadirtay 4 kulan oo lagu qabtay WQ&HQ, oo loogu diyaar garoobayay Qorshaha Horumaritna Qaranka ee Saddexaad
- Wasaaraddu waxay waaxda tamartka iska kaashadeen sidii loogu qaadan lahaa khabuur ka caawiya wasaaradda dhinaca QHQ III

Kobcinta iyo kor u qaadista awooda xirfadeed ee shaqaalaha Waaxda Qorshaynta

- Waaxdu waxay soo qabanqaabisay hal tababar oo u gaar ah falanqaynta xogta (Data Analaysis)
- Shaqaalaha Waaxdu waxay ka qayb galeen hal tababar oy soo qabanqaabisay WQ&HQ
- Shaqaalaha waaxdu waxay ka qayb galeen tababar la xidhiidha Hoggaaminta Toolmoon (Leadership) oo ay soo qabaqaabiyeen Waaxda Shaqaalaha ee WT&M

Unkidda Qaybta Tirakoobka ee WT&M statisticska

- Sannadkan 2021 waxa Waaxdu ku guulaysatay in qof loo magacaabo Qaybta Tirakoobka/Statistiska ee WT&M

- Soo ururinta dhamaan xogaha waaxaaaha WT&M, gaar ahaan Macdanta ee Lixdii Bilood hore sannadkan
- Warbixin kooban oo laga sameeyay dhaqdhaqaaqa macdanta ee Wasaaradda ee Jan – June 2021

Taageeridda dhamaan munaasibadaha WT&M

- Waaxdu waxay ka qaybgashay qabanqaabada Shirka Macdanta iyo Shidaalka Somaliland.
- Sidoo kale, xubin waaxda ka tirsan ayaa ka qayb gashay Shirka Shidaalka Afrika (Africa Oil Week), oo ka dhacay dalka Imaaraatka Carabta.

WARBIXINTA WAAXDA MAAMULKA IYO MAALIYADDA

- **Waaxda Maamulka iyo Maaliyadda ee Wasaaradda tamarta iyo macdanta JSL,** waa halbowlaha shaqada ee waraabiya dhamaan awoodda iyo tacabka lagu fuliyo hawlgallada joogtada ah ee ay wasaaradda, iyadoo taageerta guud ahaan waaxyaha kala duwan shaqada ay qabtaan.
- Maadaama ay tahay Waaxda Wadnaha u ah Wasaaradda, waxay ka kooban tahay lix qaybood oo shaqadu u qaybsan tahay;
  1. madax-qaybeedka Xisaabakha
  2. madax-qaybeedka kaydka xogta (Aarkeefiyada)
  3. madax-qaybeedka gaadiidka
  4. madax qaybeedka Iibka
- 5. madax-qaybeedka maamulka ammanka, hawlahu guud iyo daryeelka beerta wasaaradda.
- Waaxda Maamulka iyo Maaliyaddu waxyaabaha ugu waaweyn ee ay sanadkan ku guulaysatay waxa kamida inay shaqaalaha qaybta Maaliyadda ku carbisay ku shaqaynta nidaamka casriga ah ee E-Governance ee loo raray hanaanka maaliyaddeed ee qaranka.
- Waxa kale oo ay waaxdu si joogto ah u kobcisaa aqoonta shaqaalaha maaliyadda iyo xisaabaadka si loola jaan-qaadsiyo hadba isbedellada ku yimaada hab diyaarinta kharashaadka, Iibka iyo wixii lamida.
- Ugu dambeyn hufnaanta shaqo ee waaxdani mid ka muuqda quruxda Wasaaradda.

XOGTA WAAXDA XIDHIIDHKA DADWEYNAHA IYO SAXAAFADDA

- **W**aaxda xidhiidhka dadweynaha iyo Saxaafadduwaamuraayada laga dheehdo shaqada tamarta iyo macdanta, maadaama ay shaqadeedu tahay isku-xidhka wasaaradda iyo bulshada, isla markaana u taagan tahay inay gaadhsiiiso xogta waxqabadka iyo barmaamuujyada war-gelineed dadweynaha.
- Shaqada waaxda waxa kale oo kamida duubista, diyaarinta, kaydinta iyo hagida wararka iyo barmaamuujyada wasaaraddu qabato, waxaanay ka masuul tahay wada shaqaynta wasaaradda iyo warbaahinta kala duwan ee Dawladda iyo ta gaarka loo leeyahay.

Xafiiska xidhiidhka dadweynaha iyo Saxaafaddu waxa kale oo uu maamulaa warbaahinta Wasaaraddu gaarka u leedahay, sida;

1. Baraha bulshada (Facebook, Twitter iyo kuwa la hal maala) oo aanu ku

baahino wararka iyo barmaamuujyada wasaaraddu qabato, iyagoo isugu jira qoraal, sawirro iyo muuqaalo intaba.

2. Sidoo kale Website Wasaaradda
3. Xafiiskani waxa uu sidoo kale sanadkii soo saaraa majlad Xog-side oo ka warama waxqabadka wasaaradda, kaasoo Afartii biloodba mar soo baxa, isla markaana si waafi ah ugu soo bandhigno mowduucyo ku saabsan guulaha iyo horumarka wasaaradda.

sannad walba laba jeer waxa uu Xafiisku diyaariyaa farrimo wacyigelin ah oo maqal iyo muuqaal ah, kuwaasoo bulshada lagu gaadhsiiyo hababka ka faa'idsiga noocyada tamarta, fursadaha maalgelinta macdanta iyo deddaallada sahaminta iyo soo-saarida Shidaalka.

Xafiisku waxa kale oo uu qabanqaabiyyaa, isku-duba ridaa, isla markaana qabtaa dood-cilmiyeedyo ay wada yeeshaan madaxda Wasaaradda iyo bahda Jaamacaddaha dalka.

waxaanan jaamacadda Hargeysa la wadaagnay dood ay diyaarisay Waaxda tamarta, taasoo ku saabsanayd waxyaabaha keena gubashada ka dhalata korantada, ka faa'idsiga ilaha tamarta iyo khasaaraha ka dhasha.

Dood-cilmieediyadan waxa ka qayb-qaata, masuuliyiinta iyo khubarrada Wasaaradda iyo Ardayda Jaamacaddaha, maamulkooda iyo waliba macalimiinta, waxaana looga gol leeyahay inay aqoonyahanka dalku qayb ka noqdaan shaqada muhiimka ah ee ay wasaaraddu qaranka u hayso.

HESHIISKA SHIDAAL QODISTA SOMALILAND

Heshiiska Shidaal qodista Somaliland

ee Shirkaddaha Genel Energy iyo Opic Somaliland Corporation (OSC) Shirkaddaha Opic Somaliland Corporation iyo Genel Energy ayaa wada gaadhay heshiis iskaashi oo la xidhiidha soo-saarida shidaalka Somaliland. Shirkadda Genel Energy oo muddo sannado ah ku sugnayd Somaliland ayaa samaysay sahamin shidaal oo kala duwan oo baaxad leh.

Sahankaas oo isugujiray noocyadajijoolojiga, baadhitaano aydiyaraaraddofuliyeen (gravity, magnetic), siesmic (hirar gariir oo dhulka gudahiisa humaag ka muujiya), (baadhitaan caro-ceel), waxa midba midka ka dambeeya u gogol xaadhayey, isla markaana marba marka ka dambeeya soo koobayey baaxadda goobaha tuhunka Shidaalku ka muuqday. Shirkaddu ka dib markii ay sifayn iyo turjumaad ku samaysay xogahaas, isla markaana si wadajir ah lafagurid ugu

samaysay xogaha noocyada kala duwan ah ee ay heshay, waxay xaqijiisay goobo dhawr ah oo muujinaya hannaan qaab-dhismeed (structures) oo ay ku jiri karaan kaydad shidaal oo baaxad leh, waxaanay goobahaas u aqoonsatay inay yihin kaydad shidaal oo mudan in la qodi karo (drillable prospects). Si kayddadka loo qodo, loogana midho dhaliyo khayraadka ku duuggan shirkadu waxay in muddo ah ku hawlanayd sidii ay u helilahayd daneeyayaal kale oo ay iskubiiraan (partner) si ay u wada wajahaan hawlaha miisaanka leh ee qodaalka shidaalka, taas oo ah arrin ay inta badan sameeyaan shirkadduhu marka ay ceelal ka qodayaan meelo aan hore shidaal looga soo saarin (frontier areas).

Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta Jamhuuriyadda Somaliland iyo Genel Energy ayaa deddaal badan ka dib ku qanciyey shirkadda CPC ee laga leeyahay dalka Taiwan inay isku biiraan iyada iyo Genel Energy si loo dardargeliyo geedi-socodka hawlaha

shidaalka ee dalka, waxaanay Shirkadda CPC aasaastay shirkad Opic Somaliland Corporation (OSC) oo ah faraceeda ka hawlgelaysa Somaliland taas oo saami dhan 49% ka iibsatey shirkadda Genel Energy, si ay qayb uga noqoto heshiiska Genel Energy kula jirto dawladda Somaliland ee xidhmooyinka shidaalka (oil blocks) SL10B iyo SL13. Heshiiska labada shirkaddood, oo ay wasaaradda tamarta iyo macdanta ku lahayd door ansixineed ayaa la kala saxeexday maalintii Arbacada ee 15-kii bishan Diseembar 2021.

Genel Energy ayaa yeellanaysa saami qaybeed dhan 51% xidhmooyinka lagu heshiiyey, ka dib markii ay ka iibisay Opic Somaliland Corporation (OSC) 49%.

Agaasimaha farsamada ee Shirkadda Genel Energy Mike Adams ayaa sheegay "Somaliland waa gobol aad loo saadaalinayo oo aan si weyn loo sahamin khayraadkiisa oo leh astaamo soo jiidasho leh oo ku saabsan qodista ceelalsha Shidaalka" ayuu u sheegay energyvoice talaadadii todobaadkan. Wasaaradda oo ka duulaysa cilaaqaadka iskaashi ee Somaliland iyo Taiwan iyo doorka wasaaradda kaga aadan, ayaa xidhiidh toos ah la samaysay shirkadda CPC bishii Diseembar ee sanadkii 2020. Xidhiidhkan waxaa ka dhalatay in shirkadda CPC booqasho ku timaado Somaliland bishii Maarsa ee 2021, si ay ula kulanto wasaaradda iyo shirkadaha Shidaalka ee dalka ka hawlgala isla markaana ugu kuur-galaan fursadaha maalgashi ee xagga Shidaalka ee ka jira waddanka.

CPC, ayaa aad ugu qanacday tuhunka shidaal ee Somaliland, gaar ahaana natijjooyinka toganeeka soobaxay sahamadii ay sameeyeen shirkadaha Genel Energy iyo RAK Gas, waxaanay muujiyeen inay danaynayaan inay qayb ka noqdaan mashruucan. Xukuumadda Somaliland oo tan iyo markii ay bilowday barmaamujka sahaminta shidaalka guntiga u xidhnayd sidii looga gaadhi lahaa guul, ayaa dedaal gelisey bilihi u dambeeyey sidii ay u fuddudayn lahayd midowga labada shirkaddood Genel iyo OSC, iyada oo geesta kalena soo dhaweysay heshiiska labada geesoodka ah "waa talaabo kale oo hore loo qaaday, taas oo ay dawladda Somaliland u aragto guul weyn oo muujinaysa in lagu sii dhawaado ka faa'idaysiga tacabkii la geliyey mashruucan. Wasaaradda tamarta iyo macdanta oo ay si toosa u khusayso hawshani, waxa ka go'an inay mar walba hagaajiso doorka kaga aaddan shaqada" sidaasi ayuu yidhi agaasimaha waaxda Shidaalka ee wasaaradda tamarta iyo macdanta ee Jamhuuriyadda Somaliland.. Shirkadda Opic Somaliland Corporation ee faraca ka ah CPC ayaa sidoo kale iska diiwaangelisey Somaliland si ay ugu gogolxaadho si ay xidhmooyin kale oo shidaal u maalgashato mustaqbalka. Arintan oo ay aad ugala shaqaysay Wasaaradda Tamarta iyo Macdantuayaafaa'iidouyeelandoontalabada dal, maadaama dalka Taiwan aanu lahayn shidaal ku filan baahidooda xagga tamarta. Shirkadda CPC oo ah tan ugu weyn ee dalka Taiwan u qaabilسان arrimaha shidaalka ayaa hadafka jiritaankeedu uu yahay sidii ay shidaal ay dalka (Taiwan) dibaddiisa ka keento uga haqabtiri lahayd dalkaasi, waxaanay hadda ka hawlgashaa waddamo badan oo caalamka ah sida USA, Ecuador, Niger, Chad, Malaysia, Australia iyo Somaliland oo hadda shaqada ka bilowday.

CIYAARTOOYADDA KUBADDA CAGTA EE WASAARADDA TAMARTA IYO MACDANTA

Ciyaartooyadda Kubadda Kolaygga Ee Wasaaradda Tamarta iyo Macdanta

